

Identifying and Determining a Suitable Model for a Social University with a Sustainable Development Approach in Islamic Azad University

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Hossein Heydari¹

Seyyed Rasool Agha Davood^{2*}

Hamidreza Mir Tosi³

How to cite this article

Hossein Heydari, Seyyed Rasool Agha Davood, Hamidreza Mir Tosi, Identifying and Determining a Suitable Model for a Social University with a Sustainable Development Approach in Islamic Azad University, *Islamic Life Style*. 2022; 6(2):577 -588.

1. PhD student, Entrepreneurship Department, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Management, Dehagan Branch, Islamic Azad University, Dehagan, Iran (Corresponding Author).

3. Assistant Professor, Department of Management, Naragh Branch, Islamic Azad University, Naragh, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email:

rasool_ghadavood@yahoo.com

Article History

Received: 2022/05/01

Accepted: 2022/07/24

ABSTRACT

Purpose: The current research intends to identify and determine the appropriate model for a social university with a sustainable development approach in Islamic Azad University.

Materials and methods: descriptive survey research method, qualitative focus group interviews, the statistical population was the full-time faculty members of the Islamic Azad University of Isfahan province, which included experts and academic specialists who had the most information about sustainable development and social university. The data from the quantitative part of the Analytical Hierarchy Process (AHP) and in order to prioritize the appropriate model, 20 people were selected as the available statistical sample. Also, a semi-structured interview was used, and the inconsistency rate for the questionnaire extracted from the interviews was less than 1. was 0.0 and it was confirmed. To analyze the data, first the descriptive method of analysis and then the hierarchical method were used.

Findings: The results of the research indicate that in the component of sustainable development, grounding criteria with a weight of 0.134, lateralization criteria with a weight of 0.118, foundation criteria with a weight of 0.085, opportunity creation criteria with a weight of 0.073 And the criterion of efficiency management with a weight of 0.069 is in the first to fifth priorities.

Conclusion: Also, in the social university component, effective curriculum criteria with a weight of 0.179, executive structure criteria with a weight of 0.133, necessary platform criteria with a weight of 0.109, school development criteria with a weight of 0.083, and communication space criteria and Social with a weight of 0.060 is in the first to fifth priorities.

Keywords: Social University, Sustainable Development, Open University, Faculty.

شناسایی و تعیین مدلی مناسب برای دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار در دانشگاه آزاد اسلامی

حسین حیدری^۱

دانشجوی دکتری، گروه کار آفرینی، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران.

سید رسول آقادود^{۲*}

استادیار، گروه مدیریت، واحد دهقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهقان، ایران (نویسنده مسئول).

حمیدرضا میر طاووسی^۳

استادیار، گروه مدیریت، واحد نراق، دانشگاه آزاد اسلامی، نراق، ایران.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر در نظر دارد تا به شناسایی و تعیین مدل مناسب برای دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار در دانشگاه آزاد اسلامی بپردازد.

مواد و روش ها: روش تحقیق توصیفی پیمایشی، مصاحبه کیفی گروههای کانونی، جامعه آماری اعضای هیئت علمی تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان بوده که شامل خبرگان و متخصصان دانشگاهی که بیشترین اطلاعات را درباره توسعه پایدار و دانشگاه اجتماعی داشتند. برای تحلیل داده های بخش کمی از فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و به منظور اولویت بندی مدل مناسب تعداد ۲۰ نفر به عنوان نمونه آماری در دسترس انتخاب شدند. و همچنین مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد که نرخ ناسازگاری برای پرسشنامه مستخرج شده از دل مصاحبه ها کمتر از ۰/۱ بود و مورد تایید قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات ابتدا از روش توصیفی تحلیل و سپس روش سلسله مراتبی استفاده شده است.

یافته ها: نتایج تحقیق حاکی از آن است که در مولفه توسعه پایدار معیار های زمینه سازی با وزن ۰/۱۳۴، معیار ظرفیت سازی با وزن ۰/۱۱۸، معیار بستر سازی با وزن ۰/۰۸۵، معیار فرصت سازی با وزن ۰/۰۷۳ و معیار مدیریت کارآمدی با وزن ۰/۰۶۹ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد.

نتیجه گیری: همچنین در مولفه دانشگاه اجتماعی معیار های برنامه درسی موثر با وزن ۰/۱۷۹، معیار ساختار اجرایی با وزن ۰/۱۳۳، معیار بستر لازم با وزن ۰/۱۰۹، معیار توسعه مدارس با وزن ۰/۰۸۳ و معیار فضای ارتباطی و اجتماعی با وزن ۰/۰۶۰ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد.

کلید واژگان: دانشگاه اجتماعی، توسعه پایدار، دانشگاه آزاد، هیئت علمی.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۲/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۰۲

*نویسنده مسئول rasool_ghadavood@yahoo.com

مقدمه

در الگوهای داخلی ارائه شده برای دانشگاه اجتماعی پایدار، به بعد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی توسعه پایدار در مقابل بعد زیست محیطی کمتر توجه شده است. لزوم توجه بیشتر به حوزه های اجتماعی، پژوهش، نظارت و ارزیابی و اداری و مالی در خصوص پایداری دانشگاه ها، در کنار توجه به مدیریت زیست محیطی فضای دانشگاهی، آموزش پایدار، مشارکت کنندگان و مدیریت پایدار تاکید می شود. طراحی الگویی جامع و کل نگر در خصوص پایداری دانشگاه توسط هر یک از دانشگاه های بزرگ کشور، مطابق با فرهنگ ایران اسلامی و متناسب با توانایی ها و مأموریت های آن ها توصیه می شود. اگرچه «توسعه پایدار» به آرمانی جهانی بدل شده است، اما دستیابی به آن، نیازمند بازشناسی و بازاندیشی مفاهیم و بایسته های هم گرا با این پنداره زیست گرایانه است. پژوهش حاضر به ارائه مدل دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار در دانشگاه آزاد اسلامی می پردازد.

واژه توسعه در نخستین کاربردش در زبانهای فرانسه و انگلیسی در سال ۱۷۵۲ به معنای رسیدن به اهداف یا ایده هایی طبق یک طرح یا برنامه بوده است.

امروزه توسعه کلید عوامل موثر در بهبود شرایط زیستی، یعنی عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جامعه را در بر می گیرد و محوریت توسعه با فرهنگ، اطلاعات و گسترش توانایی هاست (۲). در واژه سنتی و قدیمی توسعه (رشد) حصول اقتصادی به هر قیمتی مهم است در حالیکه در واژه جدید، توسعه پایدار رشد کیفیت با توجه به محیط زیست و عدالت اجتماعی مدنظر می باشد. در این رویکرد انسان و محیط زیست محور توسعه است نه رشد اقتصادی با شاخص های تغییر رویکرد در توسعه و توجه به انسان و طبیعت تعریف جدیدی را ارائه می دهد که به توسعه پایدار معروف است (۲). در رویکرد توسعه پایدار علاوه بر اهمیت دادن به متغیرهای کمی اقتصادی، به جنبه های کیفیت زندگی انسان نیز توجه می شود. لذا امروزه، دیگر ملاک سنجش پیشرفت کشور فقط توسعه اقتصادی نیست و به سایر حوزه های مرتبط با انسان که حاصل شرایط اجتماعی- فرهنگی و اقتصادی جوامع است نیز توجه می شود (۲).

پیشینه و مبانی پژوهش

باتوجه به سرچ هایی که در سایتهای علمی پژوهشی معتبر (ساینس دایرکت، امرلایند، SID، مگیران و غیره) انجام شده است؛ تحقیقی راجع به دانشگاه اجتماعی که زیرمجموعه دانشگاه پایدار باشد، یافت نشد؛ درصد برآمدیم تا در رابطه با دانشگاه پایدار تحقیقات داخلی و خارجی نوشته شود.

دولتی و همکاران (۴) در پژوهشی تحت عنوان «تحلیل مشارکت اجتماعی دانشگاه ها در جامعه؛ با تأکید بر انتظارات جامعه محلی» دریافته اند که مدل پارادایمی حاکی از آن است که مشارکت اجتماعی دانشگاه تحت تأثیر عواملی از قبیل نظارت و ارزیابی، برنامه درسی، ذی نفعان دانشگاهی، آموزشی، پژوهشی، ارتباطی و مالی دانشگاه ایجاد شده و بدون وجود و کارکرد درست آن ها مشارکت اجتماعی دانشگاه ممکن نمی باشد. در این میان راهبردهایی از دیدگاه مطلعین

رباطی و همکاران (۷) در پژوهش خود با عنوان "دانشگاه پایدار: پیش‌بایست‌های دست‌یابی به آموزش پایدار" بیان کردند: بخشی گسترده از دشواری‌های کنونی که بشریت وزیست بوم اوبان دست به کریبان است، برآمده از دانش رشته‌ای وازهم‌گسیخته‌ای به‌نظر می‌رسد که به دلیل حاکمیت «گفتمان سودجویانه اقتصادی» و ابزار گرایانه جریان حاکم اقتصادی پدید آمده است.

روحانی و همکاران (۸) در پژوهشی تحت عنوان «بهره‌وری پایدار در دانشگاه‌ها و نقش آن در ایجاد پدیده‌ی کارآفرینی اجتماعی» دریافتند که میان حمایت از موقمیت‌های منتج به ایجاد شرایط بهره‌وری پایدار در محیط‌های آموزشی و دانشگاهی در کشور ایران، و رشد پدیده‌ی کارآفرینی اجتماعی و دستیابی سازمان به وضعیت‌های بهینه‌ی نوآورانه، رابطه‌ی معناداری وجود دارد. همچنین نتایج تحقیق بیانگر این مطلب است که نظام آموزشی و دانشگاهی ایران به جهت تامین خلأ‌های موجود در پاسخ به ضرورت‌های ناپیدای جاری در عملیاتی کردن نتایج حاصل از بخش‌های تحقیق، توسعه و پژوهش، میبایست به سمت فعالیت‌های نوآورانه و کارآفرینانه سوق پیدا کند تا بدینوسیله شرایط بهره‌برداری از مجموع دریافت‌های علمی حاصل شده در سایر صنایع اقتصادی و خدماتی فعال در کشور، به صورت بهینه و منطقی و منطبق بر چالش‌ها و نیازمندی‌های اجتماعی فراهم گردد.

کاظمی و همکاران (۹) در پژوهشی تحت عنوان «نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه پایدار زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی شهرستان تربت حیدریه» دریافتند که توسعه پایدار فرایندی است در استفاده از منابع، هدایت سرمایه-گذاری‌ها، جهت‌گیری توسعه فناوری و تغییرات نهادی، با نیازهای حال و آینده سازگار باشد و دارای ابعاد مختلفی می‌باشد و از آنجا که دانشگاه فرهنگیان، دانشگاهی ماموریت محور برای تامین، تربیت و توانمندسازی منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش می‌باشد، می‌تواند در زمینه‌ی توسعه‌ی پایدار در ابعاد گوناگون زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نقشی مهم را چه در عرصه‌ی تحقیق و چه در عرصه‌ی تربیت معلمان، مربیان و مدیران آموزشی و چه در جهت به‌سازی نیروی موجود در بدنه‌ی دستگاه تعلیم و تربیت ایفا نماید. با توجه به اینکه شهرستان تربت حیدریه شهری مستعد در مرکزیت استان خراسان رضوی قرار دارد، به نیروی انسانی آگاه، توانمند و فعال نیاز دارد و به منظور دستیابی به توسعه‌ی پایدار در این شهرستان بایستی به دانشگاه فرهنگیان از سوی نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط توجهی خاص مبذول گردد.

مصطفی زاده و صادقی (۹) در پژوهشی تحت عنوان «طراحی مدل توسعه سرمایه اجتماعی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی» دریافتند که توسعه سرمایه اجتماعی در دو بعد عینی و ذهنی و پنج مؤلفه فردی، گروهی، سازمانی، ساختاری و مدیریتی و بیست و هشت شاخص قابل دستیابی است.

جادوانی در پژوهش خود با عنوان "نقش آفرینی دانشگاه در فرآیند توسعه پایدار، از رهگذر تولید سرمایه اجتماعی" بیان کردند: بخش گسترده‌ای از این نگاشته، مفهومی است؛ چراکه هدف این جستار، افزون‌بر بازکاوی مفاهیمی همچون «سرمایه اجتماعی» و کزراه‌های یکه روایت کنونی توسعه میپیماید، پافشاری

کلیدی و با عنایت به تجربیات و ادراک آنان از وضعیت مشارکت اجتماعی دانشگاهی به دست آمد که می‌توان به راهبرد استقلال، مشارکت، تعامل، ذی‌نفعان، منابع انسانی، تعهد، آموزش، پژوهش، برنامه‌ریزی، زیست-اجتماعی و اقتصاد دانشگاه اشاره کرد. ولی جهت اجرای این راهبردها نباید از نقش محیطی دانشگاه از قبیل محیط‌سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، قانونی، آموزشی، تعاملی، تکنولوژیکی، فیزیکی و کالبدی و همچنین از نقش عوامل زمینه‌ای از قبیل ساختار سازمانی، کارایی و صلاحیت ذی‌نفعان، منابع انسانی، زیرساخت‌های علمی و پژوهشی، جو دانشگاه، اهداف و رسالت‌های دانشگاه، فرآیند دانشگاه، فرهنگی و اقتصادی دانشگاه غافل شد. در نهایت با وجود این کنش‌ها و واکنش‌ها و با دستیابی به مشارکت اجتماعی دانشگاه باید شاهد پیامدهایی در سطح اجتماعی، دانشگاهی، فرهنگی، آموزشی، پژوهشی، اقتصادی و ارتباطی بود.

مهراور گیگلو و همکاران (۳) در پژوهشی تحت عنوان «ارزیابی مؤلفه‌های دانشگاه پایدار» دریافتند که وضعیت موجود دانشگاه علامه طباطبائی از نظر اعضای هیئت علمی در مؤلفه‌های نظام آموزش و پژوهش پایدار در وضع مطلوب، نظام مدیریتی پایدار در وضع نسبتاً مطلوب و در مؤلفه‌های نظام محیط زیست پایدار، شفافیت صورت مالی و خدمات تخصصی پایدار در وضعیت نامطلوبی قرار دارد. همچنین، وضعیت موجود دانشگاه علامه طباطبائی، از نظر دانشجویان دکتری در بعد آموزش پایدار در وضعیت مطلوب و در ابعاد، مدیریت پایدار، خدمات تخصصی پایدار و شفافیت صورت مالی در وضعیت نسبتاً مطلوب و در ابعاد، پژوهش پایدار و مدیریت زیست محیطی در وضعیت نامطلوب قرار دارد. همچنین، یافته‌ها نشان داد بین دانشجویان و اعضای هیئت علمی از نظر ابعاد نظام آموزش پایدار، نظام پژوهش پایدار، نظام مدیریتی پایدار و نظام محیط زیست پایدار تفاوت وجود دارد و در دو زمینه‌ی دیگر یعنی شفافیت صورت مالی و خدمات تخصصی پایدار تفاوتی مشاهده نشد.

رضایی (۵) در پژوهشی تحت عنوان «ارتباط بین دانشگاه و جامعه پیش شرط اساسی ایجاد توسعه پایدار» دریافتند که دانشگاه‌ها برای آنکه بتوانند موجودیت خود را در جامعه توجیه و تبیین نمایند ناچارند ارتباط و پیوند عمیقی با جامعه داشته باشند و بتوانند نقش کلیدی را ایفا نمایند همچنین در نقطه مقابل جامعه هم برای رسیدن به توسعه پایدار راهی جز روی آوردن و استفاده از دانش و علم دانشگاه‌ها ندارد. برای رسیدن به این منظور دانشگاه‌ها و جامعه به معنای عام و صنایع به معنای خاص راهکارهایی نظیر ارتقای فعالیت‌ها و شایستگی هادر دانشگاه، رشد و توسعه دانشگاه، اقدامات فرهنگی، پیوند با محیط، تشکیل زیرساخت‌های حمایتی، تغییر در شیوه‌های مدیریت، اعلام نیاز صنایع و اطمینان به دانشگاه‌ها به عنوان منابع اصلی تولید دانش را پیش رو دارند.

راد و همکاران (۶) در پژوهشی تحت عنوان «طراحی مدل دانشگاه پایدار، مبتنی بر مطالعات صورت گرفته در ایران» دریافتند که مؤلفه‌های دانشگاه پایدار به ترتیب نزولی تعداد ارجاع و منابع، عبارت‌اند از مدیریت زیست محیطی فضای دانشگاهی، آموزش پایدار، مشارکت کنندگان، مدیریت پایدار، سرمایه اجتماعی، پژوهش پایدار، نظارت، ارزیابی و گزارش دهی، اداری و مالی.

بر نقش نهادهای تولید دانش و بایسته های بنیادین ماهیت دانشی است که میتواند بر کمیت و کیفیت سرمایه اجتماعی و در نهایت، بر توسعه پایدار، اثرگذار باشد.

مبانی پژوهش

با تغییر پارادایم توسعه از توسعه اقتصادی به توسعه پایدار، نقش و کارکرد آموزش عالی دچار تحولات اساسی شده است. دیدگاه های نوین به سیاست های آموزش عالی، منجر به هدف گذاری های جدید و انتظارات جدیدتر از نقش دانشگاه ها شده است، چنان که با ورود به نسل سوم دانشگاه ها و ارتباط بیش از پیش آن ها با صنعت و جامعه، مسئولانه عمل کردن در قبال جامعه موضوعی است که با گسترش روزافزون اثرگذاری جامعه دانشگاهی بر محورهای تشکیل دهنده توسعه پایدار یعنی «اقتصاد»، «جامعه» و «محیط زیست» در سال های اخیر شدت گرفته است

۱-۲-بخش اول: دانشگاه اجتماعی

۱-۲-۱-تعریف دانشگاه اجتماعی

حال آنکه دانشگاه در رابطه با مسئولیت اجتماعی تعهدی دوگانه دارد؛ اول اینکه دانشگاه به مثابه یک سازمان در جامعه فعالیت می کند؛ لذا شایسته است نسبت به مسائل اجتماعی چه از نظر روحی و روانی و چه از منظر مسائل زیست محیطی حساس بوده و در قبال جامعه درون سازمانی (اعضای هیئت علمی، کارکنان، مدیران و دانشجویان) و برون سازمانی خود (جامعه ای که به آن تعلق دارد) احساس مسئولیت کند. دومین تعهد و مهم تر آنکه، دانشگاه علاوه بر اینکه با تدوین استراتژی مسئولیت اجتماعی خود الگویی برای این امر مهم است، عهده دار وظیفه آموزش و ترویج فرهنگ مسئولیت اجتماعی به سازمان ها، شهروندان و جامعه نیز خواهد بود. لذا، شایسته است که دانشگاه هم در نقش سازمانی و نهادی خود، مسئولیت اجتماعی را رعایت کند و به آن پایبند باشد و هم با رفتار، برنامه ها و عملکردهایش مروج فرهنگ مسئولیت اجتماعی در سازمان ها و جامعه باشد. بنابراین، از منظر تمایزی که دانشگاه در رابطه با مسئولیت اجتماعی نسبت به سایر سازمان ها و بنگاه های کسب و کار دارد، نقش مهم تری را در جامعه ایفا می کند (۱۱).

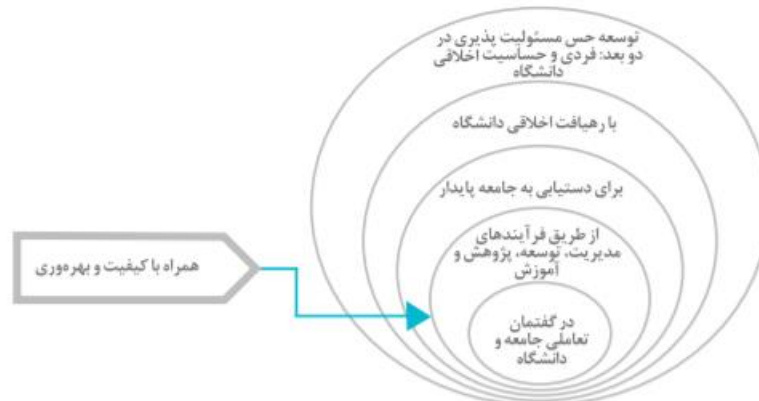
مفهوم دانشگاه اجتماعی

تعریف آرنزتن را از چند جهت می توان نقد و تحلیل کرد: یک، این مفهوم سازی از مسئولیت اجتماعی آن را به صورت زنجیره ای از چهار عنصر به هم پیوسته می بیند: رویکرد اخلاقی، توسعه حس شهروندی همه افراد در دانشگاه، ترویج تعاملات اجتماعی و مانند آن و پایداری اجتماعی. اینکه رویکرد را اخلاقی و نه حقوقی و قانونی می داند، حاصل تطور مفهوم مسئولیت اجتماعی است. اما وی بیان نمی کند که مراد از رویکرد اخلاقی چیست و شامل چه فرایندها، سازوکارها و اقدام هایی می شود. رفع این ابهام ضروری است. انگاره های بسیار گوناگون و متخالف از رویکرد اخلاقی وجود دارد. عدهای آن را تنها پند و پیما می انگارند و عدهای آن را مجموعه ای از سیاست ها، نظام ها، برنامه ها و اقدام ها می دانند که نیازمند به مدیریت است. دو، رویکرد آرنزتن در این تعریف فردگرایانه است و تنها به رشد حس شهروندی افراد در دانشگاه حصر توجه می کند. در حالی که توسعه مسئولیت پذیری خود دانشگاه به عنوان شهروند اهمیت دارد. اگر در مسئولیت اجتماعی دانشگاه نگرش سیستمی و سازمانی غایب باشد، رویکرد فردگرایانه ره به جایی نمی برد. به ویژه که امروزه سازماندهی بسیاری از دانشگاه ها بر پایه دیدگاه سیستم های باز تحقق یافته است (تمایز سه دیدگاه سازماندهی عقلایی، طبیعی و باز را

مؤلفه های دانشگاه اجتماعی

مؤلفه های مسئولیت اجتماعی، بر پایه تحلیل تعریف های یاد شده از مسئولیت اجتماعی دانشگاه می توان چند مؤلفه مهم و تا حدودی مورد وفاق را فهرست کرد:

- توسعه حس مسئولیت پذیری در دو بعد فردی (شامل دانشجویان و همه منابع انسانی دانشگاه) و حساسیت اخلاقی دانشگاه به مثابه شهروند مسئولیت پذیر.
- رهیافت اخلاقی دانشگاه برای دستیابی به جامعه پایدار (به مثابه هدف)؛
- از طریق فرایندهای مدیریت، توسعه، پژوهش و آموزش، (دو مفهوم کیفیت و بهره وری در این فرایندها نقش کانونی دارند).
- در گفتمان تعاملی جامعه و دانشگاه (۱۲).

شکل ۱. پنج مؤلفه اصلی مفهوم مسئولیت اجتماعی دانشگاه

ابعاد دانشگاه اجتماعی

به تعبیر وازکوز و همکاران توسعه یافته ترین الگوی موجود در زمینه مسئولیت اجتماعی دانشگاه، الگوی مبتنی بر تأثیرگذاری است که از منظر کسب و کار، موجب اتصال مسئولیت اجتماعی به روشی می شود که در آن سازمان ها به مدیریت تأثیرات خود بر افراد، جامعه، اقتصاد و طبیعت اطرافشان می پردازند. به خصوص مشخص می شود که دانشگاه ها باعث ایجاد چهار نوع تأثیر مختلف در اطراف خود می شوند که عبارت اند از: «آموزشی، شناختی، سازمانی و اجتماعی». لازم به ذکر است که تأثیرات آموزشی و شناختی صرفاً از دانشگاه ها به مثابه یک سازمان نشئت می گیرند؛ در حالی که تأثیرات اجتماعی و سازمانی می توانند توسط دانشگاه ها و سایر سازمان های کسبو کار ایجاد شوند. بنابراین در الگوی مذکور وجه تمایز دانشگاه با دیگر سازمان ها در رابطه با مسئولیت اجتماعی نیز لحاظ شده است. بیان این نکته حائز اهمیت است که الگوهای مسئولیت اجتماعی بنگاهی سازمانی، تنها قادرند

به لحاظ تأثیر سازمانی، یک دانشگاه مسئول را در «جهان آرمانی و ایدئال» ترسیم کنند، اما در رابطه با دیگر تأثیرات ذکر شده از دانشگاه، قادر به ارائه روش دستیابی به مسئولیت اجتماعی دانشگاهی نیستند؛ حال آن که الگوی موردنظر به عنوان یک الگوی جامع و بسیط به طور اخص بر مدیریت چهار نوع تأثیر دانشگاه به شرح زیر تأکید می ورزد:

- ۱) تأثیرات سازمانی درونی که بر جامعه دانشگاهی و محیط تأثیر می گذارند (تأثیرات سازمانی).
- ۲) تأثیرات علمی و آکادمیک مربوط به آموزش افراد (تأثیرات آموزشی).
- ۳) تأثیرات علمی و آکادمیک مربوط به دانش آفرینی (تأثیرات شناختی).
- ۴) تأثیرات سازمانی بیرونی که به طور کلی بر جامعه اثر می گذارند (تأثیرات اجتماعی).

شکل ۲. تأثیرات چهارگانه دانشگاه

مواد و روش ها

این پژوهش مبتنی بر ارائه مدل دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار در دانشگاه آزاد اسلامی بود و روش پژوهش حاضر همبستگی و از لحاظ هدف جزء اهداف کاربردی محسوب می شود. همچنین از آنجاکه در پژوهش حاضر رابطه بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته مورد بررسی قرار خواهد گرفت، لذا روش تحقیق از نوع همبستگی پیمایشی میباشد. پیمایش روشی در تحقیق است که فراتر از یک فن خاص در گردآوری اطلاعات کاربرده میشود. تحقیق حاضر با توجه به ماهیت موضوع مورد بررسی کاربردی- توصیفی و از نوع همبستگی و از نظر زمان، مقطعی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه های آزاد اسلامی اصفهان می باشد. حجم نمونه با استفاده از عدم دسترسی به تمام اعضای هیئت علمی و خبرگان ۲۰ نفر برآورد شد؛ شناسایی نمونه و توزیع پرسشنامه با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس توزیع شد. بدین صورت که سعی خواهیم کرد، از تمامی دانشگاه های آزاد استان اصفهان نمونه داشته باشیم. در هر دانشگاه انتخاب شده با هر هیئت علمی که رو

به رو خواهیم شد، بصورت اتفاقی پرسشنامه را در اختیار آنها می گذاریم و سپس مورد بررسی و تحلیل واقع شده است. و هدف آن اکتشافی، توصیفی یا تبیینی است. هرچند عمدتاً در آغاز پرسشنامه استفاده میشود اما ابزار دیگری از قبیل مصاحبه ساختمند، مشاهده و ... استفاده شده است. روش تحقیق بخش کیفی: ابزار مصاحبه های نیمه ساختاریافته برای گردآوری داده های حاصل از تحقیق گروه های کانونی استفاده خواهد شد. برای تحلیل داده های کیفی مراحل مرور داده ها، تدوین راهنمای کدگذاری، سازماندهی داده ها و طبقه بندی و کدگذاری داده ها شده است. روش تحقیق بخش کمی: برای تحلیل داده های کمی از روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) به منظور اولویت بندی مدل مناسب براساس مولفه های دانشگاه اجتماعی از دیدگاه استادان دانشگاه های آزاد اسلامی استان اصفهان فرایند تحلیل سلسله مراتب و در ادامه با استفاده از مدل معادلات ساختاری مدل مناسبی در راستای اهداف پژوهش ارائه می شود. متغیر های پژوهش در این تحقیق عبارتند از:

پایایی پرسشنامه مذکور در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب ناسازگاری در جدول ارائه شده است:

دانشگاه اجتماعی، توسعه پایدار، دانشگاه آزاد اسلامی ابزار گردآوری اطلاعات در تحقیق بخش کمی بصورت پرسشنامه می باشد. لازم به ذکر است دو پرسشنامه استفاده شد.

جدول ۱. ضریب ناسازگاری

ردیف	متغیر	آلفای کرونباخ
۱	دانشگاه اجتماعی	۰/۰۰۱
۲	توسعه پایدار	۰/۰۰۰

در این قسمت از فصل به تجزیه و تحلیل متن مصاحبه های انجام شده پرداخته خواهد شد. نمای کلی از دسته بندی مؤلفه های پژوهش

این پژوهش با استفاده از نرم افزار MaxQuda و EXPORT CHOICE در دو توصیفی تحلیلی و استنباطی تحلیل شد. جهت تجزیه و تحلیل داده ها و اولویت بندی آن ها از روش های سلسله مراتبی استفاده می شود.

جدول ۲. دسته بندی مؤلفه های پژوهش

مؤلفه های اصلی	زیر مؤلفه های	فراوانی
	مدیریت کارآمدی.	۲۳
	زمینه سازی.	۱۷
	ظرفیت سازی.	۳۵
	بستر سازی.	۸
	فرصت جامعه.	۴
	ارزش افزوده و فضیلت.	۶
	ساختار ساده	۱۱
	نوخواهی	۱۵
	نواندیشی.	۹
	اقتدار گرایی.	۲۴
	دیوان سالاری.	۷
	دل تحولات شهر.	۱۱
	پویایی طبقه شهری.	۸
	جامعه مدنی و اجتماع.	۵
	طبقه فرهنگی.	۸۲
	نظام درآمد و معیشتی.	۱۷
	ارتباطات و سبک زندگی.	۱۹
	حکمرانی.	۱۰
	هماهنگی دولت و مجلس.	۴
	شفافیت.	۱۲
	نهاد مدنی و اجتماعی.	۵
	عقل و گفتمان.	۳
	نظام کارشناسی.	۳
	نهاد های اجتماعی.	۲
	سیاست های عمومی حکمرانی.	۶
	برنامه درسی موثر.	۱۷
	ساختارهای اجرایی مناسب.	۹
	بستر لازم.	۱۳
	توسعه مدارس.	۱۸
	فضای ارتباطی و اجتماعی.	۲۵

توسعه پایدار (۲۷۴)

دانشگاه اجتماعی (۳۳۶)

۱۱	روشنگری اجتماعی.
۱۹	جنبش اجتماعی.
۲۲	ساختار اجرایی.
۱۴	نهاد بلوغ.
۱۰	عملکردی.
۸	کنترل
۳۱	مساله سیاسی
۲۷	پایگاه اجتماعی.
۱۶	حمایت عمومی و دولتی.
۲۶	مطالبات.
۱۴	بازوی اجرایی.
۷	خردورزی اجتماعی.
۲۳	پاسخگویی مدیران.
۱۸	برنامه درسی.
۸	آموزش مبتنی بر جامعه.

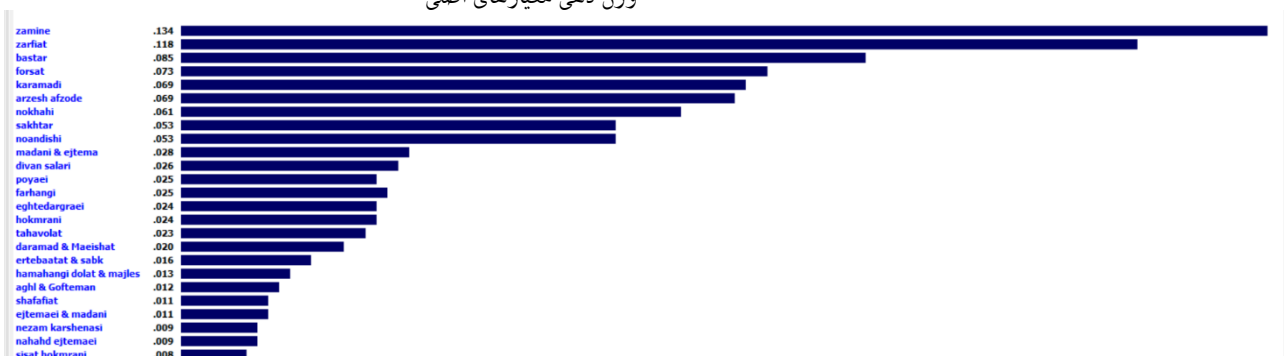
ماتریس محاسبه می شود؛ سپس در مرحله دوم ماتریس ستونی حاصل باتقسیم هر یک از مؤلفه هایش بر مجموع مؤلفه های موجود نرمالیزه می گردد. ماتریس ستونی جدید حاصل شده همان ماتریس وزن شاخص های مسئله مورد نظر است. فرم ریاضی این روش را در رابطه زیر می توان مشاهده نمود.

طبق جدول فوق بیشترین فراوانی از توسعه پایدار مربوط به ظرفیت سازی با فراوانی ۳۵ و بیشترین فراوانی مربوط مؤلفه دانشگاه اجتماعی مربوط به مساله سیاسی با فراوانی ۳۱ می باشد. ماتریس مقایسات زوجی ۶۰ متخصص با استفاده از میانگین هندسی به صورت زیر محاسبه شده است. در این روش، بعد از تشکیل ماتریس مقایسات زوجی، ابتدا میانگین هندسی هریک از سطرهای

$$\begin{bmatrix} a_{11} & \dots & a_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix} \xrightarrow{1} \begin{bmatrix} \sqrt[n]{a_{11} \dots a_{1n}} \\ \vdots \\ \sqrt[n]{a_{n1} \dots a_{nn}} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \pi_1 \\ \vdots \\ \pi_n \end{bmatrix} \xrightarrow{2} \begin{bmatrix} \frac{\pi_1}{\sum_{i=1}^n \pi_i} \\ \vdots \\ \frac{\pi_n}{\sum_{i=1}^n \pi_i} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} W_1 \\ \vdots \\ W_n \end{bmatrix}$$

است. ماتریس مقایسات زوجی ادغام شده از ۶۰ متخصص که پرسشنامه را پر کرده اند در زیر آمده است. وزن دهی معیارهای اصلی

در این پژوهش ۲ معیار به عنوان معیار های اصلی برای بررسی عوامل موثر بر توسعه پایدار و دانشگاه اجتماعی انتخاب گردیده

متغیرهای پژوهش به کمک نرم افزار Expert Choice نشان داده شده است. بنابراین، شاخص های توسعه پایدار به لحاظ ارجحیت (اهمیت) به قرار زیر می باشند:

پس از ساخت مدل در برنامه Expert Choice و ورود ماتریس های مقایسات زوجی، وزن معیارها و زیرمعیارها به گونه ای که در زیر نشان داده شده است، بدست آمد. اولویت بندی

جدول ۴. اولویت بندی معیار های اصلی

رتبه بندی	وزن دهی	معیار
۱	۰/۱۳۴	زمینه سازی
۲	۰/۱۱۸	ظرفیت سازی
۳	۰/۰۸۵	بستر سازی
۴	۰/۰۷۳	فرصت سازی
۵	۰/۰۶۹	مدیریت کارآمدی
۶	۰/۰۶۹	ارزش افزوده و فضیلت
۷	۰/۰۶۱	نخواهی
۸	۰/۰۵۳	ساختار ساده
۹	۰/۰۵۳	نو اندیشی
۱۰	۰/۰۲۸	جامعه مدنی و اجتماع
۱۱	۰/۰۲۶	دیوان سالاری
۱۲	۰/۰۲۵	یویایی طبقه شهری.
۱۳	۰/۰۲۵	طبقه فرهنگی
۱۴	۰/۰۲۴	اقتدار گرایی
۱۵	۰/۰۲۴	حکمرانی
۱۶	۰/۰۲۳	دل تحولات شهر.
۱۷	۰/۰۲	نظام درآمد و معیشتی.
۱۸	۰/۰۱۶	ارتباطات و سبک زندگی
۱۹	۰/۰۱۳	هماهنگی دولت و مجلس
۲۰	۰/۰۱۲	عقل و گفتمان
۲۱	۰/۰۱۱	شفاقیت
۲۲	۰/۰۱۱	نهاد مدنی و اجتماعی.
۲۳	۰/۰۰۹	نظام کارشناسی
۲۴	۰/۰۰۹	نهاد های اجتماعی
۲۵	۰/۰۰۸	سیاست حکمرانی

بنابراین، شاخص های دانشگاه اجتماعی به لحاظ ارجحیت (اهمیت) به قرار زیر می باشند:

همانطور که در جدول (۴) مشاهده می شود معیار های زمینه سازی با وزن ۰/۱۳۴، معیار ظرفیت سازی با وزن ۰/۱۱۸، معیار بستر سازی با وزن ۰/۰۸۵، معیار فرصت سازی با وزن ۰/۰۷۳ و معیار مدیریت کارآمدی با وزن ۰/۰۶۹ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد.

جدول ۴. اولویت بندی معیار های اصلی

رتبه بندی	وزن دهی	معیار
۱	۰/۱۷۹	برنامه درسی موثر
۲	۰/۱۳۳	ساختار اجرایی مناسب
۳	۰/۱۰۹	بستر لازم
۴	۰/۰۸۳	توسعه مدارس
۵	۰/۰۶	فضای ارتباطی و اجتماعی
۶	۰/۰۵۵	روشنگری اجتماعی
۷	۰/۰۵	جنبش اجتماعی
۸	۰/۰۴۱	ساختار اجرایی
۹	۰/۰۴۵	نهاد بلوغ
۱۰	۰/۰۴۲	عملکردی
۱۱	۰/۰۳۹	کنترل

۱۲	۰/۰۳۲	مساله سیاسی
۱۳	۰/۰۲۸	پایگاه اجتماعی
۱۴	۰/۰۲۲	حمایت عمومی و دولتی
۱۵	۰/۰۱۷	مطالبات
۱۶	۰/۰۱۷	بازوی اجرایی
۱۷	۰/۰۱۶	خرد ورزی
۱۸	۰/۰۱۴	پاسخگویی
۱۹	۰/۰۰۹	برنامه درسی
۲۰	۰/۰۰۹	آموزش مبتنی بر جامعه.

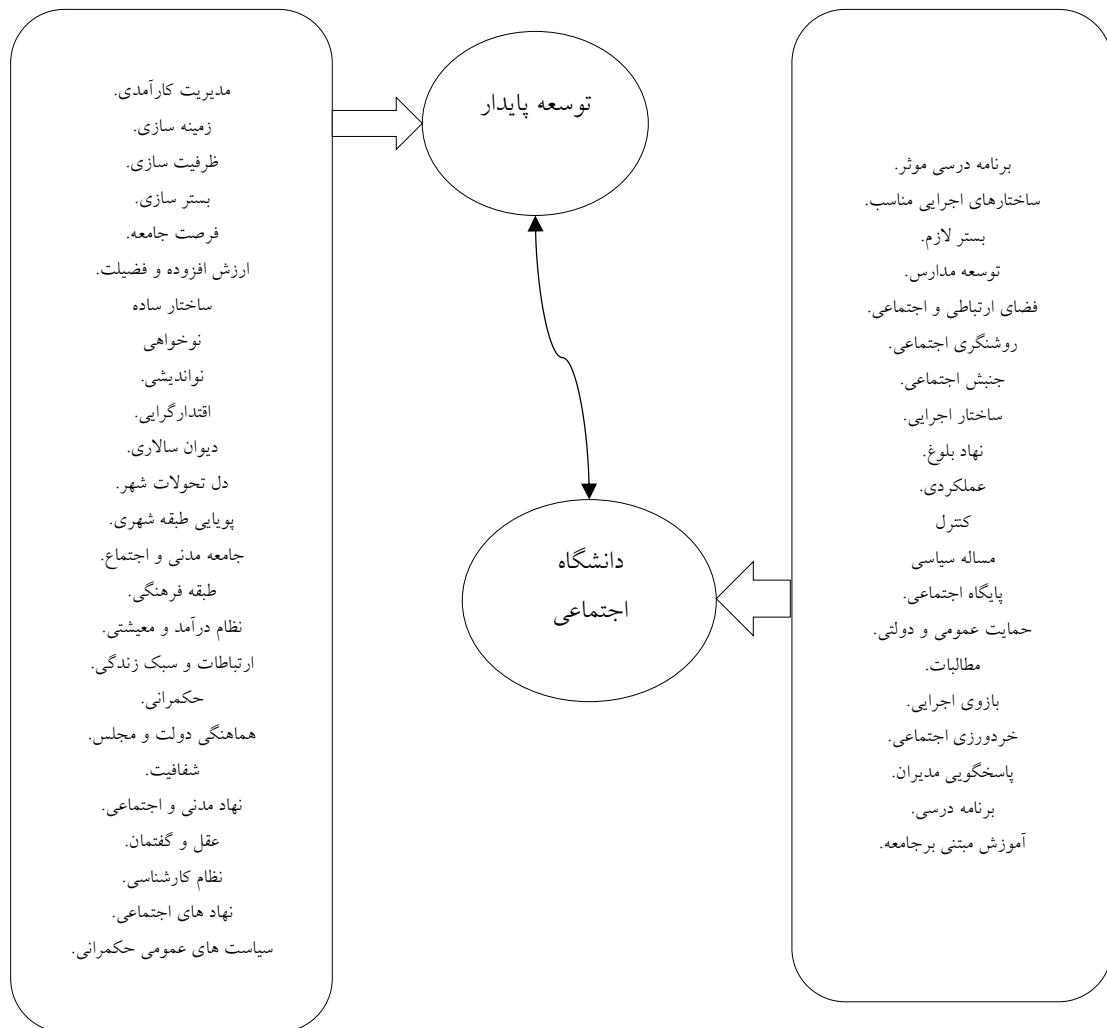
هم به چند ساحتی بودن انسان افزود تا شاهد جنب و جوش و شور و حرارت دانشجویان باشیم. حال نوبت دانشگاه اجتماعی است. هدف دانشگاه به مثابه یک نهاد اجتماعی، آموزش، پژوهش، به کارگیری دانش و توسعه فعالانه اقتصادی-نقش آن، خلق اهداف راهبردی و ایفای نقش موتور محرک در جامعه و اقتصاد محلی است. کشور ایران با بیش از ۴ میلیون دانشجو با انبوهی از مشکلات اجتماعی روبه روست. استفاده از این ظرفیت برای حل بخشی از این مشکلات، می تواند موجب پدید آمدن رویکرد جدیدی در فعالیتهای دانشجویی شود. اگرچه حرکت در این مسیر مدت هاست در کنار فعالیتهای سیاسی دانشجویان آغاز شده است اما به نظر می رسد نه تنها کافی نبوده بلکه تاکنون مبتنی بر یک رویکرد علمی هم نبوده است. براساس مصاحبه های انجام شده و همچنین مطالعات انجام شده در این حوزه می توان گفت که مدل زیر جامع ترین مدل در حوزه دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار است.

همانطور که در جدول (۵) مشاهده می شود معیار های برنامه درسی موثر با وزن ۰/۱۷۹، معیار ساختار اجرایی با وزن ۰/۱۳۳، معیار بستر لازم با وزن ۰/۱۰۹، معیار توسعه مدارس با وزن ۰/۰۸۳ و معیار فضای ارتباطی و اجتماعی با وزن ۰/۰۶۰ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد.

نتیجه گیری

سوال اصلی: چه مدلی برای دانشگاه اجتماعی با رویکرد توسعه پایدار در دانشگاه آزاد اسلامی می توان ارائه داد؟

تولید علم و معرفت مهم ترین کار ویژه دانشگاه است. از این رو از استادان و دانشجویان انتظار می رود تمرکز اصلی شان بر فعالیت هایی باشد که به تحقق این کارکرد کمک کند. سایر فعالیت های کنشگران دانشگاهی باید به نحوی در راستای تحقق کارکرد مذکور باشد؛ اما خوب میدانیم که انسان موجودی چند ساحتی است و نمی تواند خود را به طور کامل به فعالیت در یک عرصه خاص محدود کند. در خصوص دانشجویان باید نیرو و انرژی جوانی و آرمان گرایی آن ها را

در جای خود یک سیستم است؛ به دلیل اینکه این امکانات در اختیار یک نهاد نیز قرار گرفته است لذا این انتظارات از سازمان شکل می‌گیرد تا به عنوان یک نهاد اجتماعی، وظایف خود را انجام دهد. منظور از مسئولیت‌پذیری، تعهدی است که در مقابل این فرصت‌های سه‌گانه ایجاد شده و توقع می‌رود انتظارات برآورده شود و فرصت‌هایی نیز به انسان داده شده است و به ازای آنها، تقاضایی نیز وجود دارد؛ هر زمان که توانستیم این کنش را تولید کنیم و در مقابل این نیازها پاسخی پیدا کنیم، فرد مسئولیت‌پذیری خواهیم بود. مدیریت های امور اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها، نقش تبدیلیگری و انتقال آن به جامعه را نداشته و منبع فشاری برای اساتید است که نهادهای مختلف نیز موازی آن، این کار را انجام می‌دهند و اموری هم که با این کنش طراحی شده‌اند، نه تنها کمکی نکرده بلکه به دانشگاه آسیب هم می‌زند. اگر این منظر را به سازمان علم و دانشگاه در کشور تعمیم دهیم، غالب این سازمان، وزارتی است؛ از سرفصل درسی تا گزینش استاد آن حاکمیتی است لذا هیچ مالکیت و منفعتی برای افراد این سازمان وجود ندارد چرا که دانشگاه ما از مردم ارتزاق نمی‌کند لذا به آن پاسخگو هم نیست. رویکرد توسعه پایدار همه را تحت تاثیر قرار می‌دهد. اثرات تصمیم‌های ما به عنوان عضوی از جامعه، نتایجی بسیار واقعی بر زندگی افراد دیگر به‌جا می‌گذارد. این نوع از توسعه مسیری را فراهم می‌کند که تصمیمات بهتر برای مسایلی گرفته شود که بر

سوال‌های فرعی اول: ابعاد مولفه‌های دانشگاه اجتماعی و توسعه پایدار در توسعه دانشگاه آزاد اسلامی چگونه است؟
مولفه‌های توسعه پایدار طبق نتایج مصاحبه‌های انجام شده عبارتند از:
مدیریت کارآمدی، زمینه سازی، ظرفیت سازی، بستر سازی، فرصت جامعه، ارزش افزوده و فضیلت، ساختار ساده، نوخواهی، نواندیشی، اقتدارگرایی، دیوان سالاری، دل تحولات شهر، پویایی طبقه شهری، جامعه مدنی و اجتماع، طبقه فرهنگی، نظام درآمد و معیشتی، ارتباطات و سبک زندگی، حکمرانی، هماهنگی دولت و مجلس، شفافیت، نهاد مدنی و اجتماعی، عقل و گفتمان، نظام کارشناسی، نهاد های اجتماعی، سیاست های عمومی حکمرانی.
مولفه‌های دانشگاه اجتماعی طبق نتایج مصاحبه‌های انجام شده عبارتند از:
برنامه درسی موثر، ساختارهای اجرایی مناسب، بستر لازم، توسعه مدارس، فضای ارتباطی و اجتماعی، روشنگری اجتماعی، جنبش اجتماعی، ساختار اجرایی، نهاد بلوغ، عملکردی، کنترل، مساله سیاسی، پایگاه اجتماعی، حمایت عمومی و دولتی، مطالبات، بازوی اجرایی، خردورزی اجتماعی، پاسخگویی مدیران، برنامه درسی، آموزش مبتنی بر جامعه (۱۳).
دانشگاه، خانواده، تامین اجتماعی، اقتصاد هر کدام ذیل یک فراسیستم هستند، اما در درجه‌ی بالاتر هر کدام از فراسیستم‌ها نیز

ابعاد چهارگانه توسعه پایدار عبارتند از: ابعاد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و زیست محیطی. بعد اجتماعی به رابطه انسان با انسانهای دیگر، اعتدای رفاه افراد، بهبود دسترسی به سلامت و بهداشت و خدمات آموزشی، توسعه فرهنگهای مختلف و برابری و فقرزدایی عنایت دارد. بعد اقتصادی با متغیرهای اقتصادی مرتبط است و در آن رفاه فرد و جامعه باید از طریق استفاده بهینه و کارایی منابع طبیعی و همچنین توزیع عادلانه منابع حاصله، تا حد اکثر ممکن ارتقا یابد. بعد زیست محیطی با حفاظت و تقویت پایه فیزیکی و بیولوژیکی و اکوسیستم مرتبط است و به رابطه بین طبیعت و انسان می پردازد. بعد سیاسی نیز به قوانین، سیاستها، برنامه ریزی، بودجه بندی، نهادسازی، تنوع و تکثرگرایی، احترام به حقوق انسانی و مشارکت موثر مردم در فرایندهای تصمیم گیری توجه دارد و به تنظیم وضعیت و شرایط لازم برای تلفیق هدفهای اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی و ایجاد رابطه مبادله بین آنها برای رسیدن به توسعه پایدار می پردازد. اولویت نسبی که به ابعاد مختلف توسعه پایدار داده می شود در هر کشور، جامعه، فرهنگ و حتی در هر موقعیت و در طول زمان، متفاوت است. به همین دلیل در حالی که توسعه پایدار یک چالش جهانی است، راهکارهای عملی فقط می تواند به صورت ملی، محلی و بومی تعریف شود. رویکردهای توسعه پایدار انعکاسی از تنوع چالشهای اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و سیاسی است که کشورهای مختلف با آن مواجه اند و تفسیرهای متعدد و مختلف از توسعه پایدار از ارزشها و علائق مختلف در جوامع مختلف مشتق می شود (۱۵).

در این پژوهش محقق با محدودیت های ذیل مواجه بوده است که سعی نموده که آنها را از پیش روی خود بردارد. این محدودیتها عبارتند از:

پژوهش حاضر در قلمرو مکانی دانشگاه های آزاد استان اصفهان انجام گردیده، بنابراین در خصوص تعمیم نتایج به دیگر استانها، این تعمیم باید با احتیاط صورت گیرد.

ابزار مورد استفاده در پژوهش حاضر فقط بصورت مصاحبه بوده است. عدم بهره گیری از سایر ابزارها از دیگر محدودیت های پژوهش حاضر است.

عدم همکاری مسئولانه پاسخ دهندگان، به سوالات مصاحبه و ناقص پاسخ دادن به سوالات که موجب حذف آنها گردید.

عدم وجود فرصت مناسب برای تفهیم جامعه آماری مورد نظر با توجه به حجم کاریشان، برای پاسخگویی به سوالات سلسله مراتبی.

References

1. Hamza Rabati Motahera, Javadani Hamid, Mohajaran Behnaz, Seyed Abbaszadeh Mir Mohammad, Bazarafshan Moghadam Mojtabi. Sustainable university: prerequisites for achieving sustainable education. Management and development process. 1396; 30 (3): 61-96.
2. Ernst, J., Blood, N., & Beery, T. 2017. Environmental action and student environmental leaders: exploring the influence

زندگی همه ما اثر دارد. در این مسیر، همه ما نقشی برای بازی کردن داریم. کوچک ترین کار ما می تواند تغییرات واقعا بزرگی را موجب شود (۱۴).

توسعه پایدار توسعه ای است که علاوه بر توسعه و تعالی زندگی نسل حاضر به حمایت از نسلهای آتی نیز عنایت دارد و براساس آن، شرایط انسانی و وضعیت محیطی و اکوسیستمی به طور همزمان مورد توجه قرار می گیرد. توسعه پایدار بر فلسفه پایداری ابنا دارد. پایداری به توانایی سیستم برای کار کردن در آینده نامحدود اطلاق می شود و وضعیتی است که در آن وضعیت، مطلوبیت و امکانات موجود در طول زمان کاهش نمی یابد و منابعی که سیستم برای انجام فعالیتهای خود به آنها وابسته است رو به ضعف نمی گذارد. توسعه پایدار نیز مجموعه اقداماتی است که با توجه به فلسفه پایداری هدایت می شود. در این نوع از توسعه، اقدامات و فعالیتها به طور مداوم از منظر اصول پایداری بررسی می شود و مورد تجدید نظر قرار می گیرد، به نحوی که برای خیر جمعی جامعه و حفاظت از منابع، به گونه ای عالمانه و آگاهانه تصمیم گیری و برنامه ریزی شود و تصمیمات متخذه به مرحله اجرا درآید.

سوال فرعی دوم: کدامیک از مولفه های دانشگاه اجتماعی و توسعه پایدار در بهبود دانشگاه آزاد اسلامی از اهمیت بیشتری برخوردار هستند؟

همانطور که در نتایج مشاهده می شود در مولفه توسعه پایدار معیار های زمینه سازی با وزن ۰/۱۳۴، معیار ظرفیت سازی با وزن ۰/۱۱۸، معیار بستر سازی با وزن ۰/۰۸۵، معیار فرصت سازی با وزن ۰/۰۷۳ و معیار مدیریت کارآمدی با وزن ۰/۰۶۹ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد. همچنین در مولفه دانشگاه اجتماعی معیار های برنامه درسی موثر با وزن ۰/۱۷۹، معیار ساختار اجرایی با وزن ۰/۱۳۳، معیار بستر لازم با وزن ۰/۱۰۹، معیار توسعه مدارس با وزن ۰/۰۸۳ و معیار فضای ارتباطی و اجتماعی با وزن ۰/۰۶۰ در اولویت های اول تا پنجم قرار دارد.

یکی از مسائل مهم که حوزه آموزش نقش تاثیر گذاری را در آن ایفا می کند، مسئله هویت و برند دانشگاه در بیرون از دانشگاه است. داشتن یک دانشگاه اجتماعی با محوریت حل مسائل جامعه نیز از دیگر مسائل مهم این حوزه است که وجود رشته های میان رشته ای می تواند در حل آن نقش آفرینی کنند. حل مسائل جامعه با کمک رشته های کلاسیک خیلی امکان پذیر نیست. بنابراین باید بتوانیم با رفتن به سمت رشته های میان رشته ای، مسائل جامعه که بسیار پیچیده هستند و فقط با یک رشته قابل حل نیستند را حل کنیم. یکی از دلایل این ارزش گذاری پایین این است که دانش آموختگان علوم انسانی به درستی نمی دانند بعد از فارغ التحصیلی قرار است چه کاری انجام دهند. باید به دنبال راه حل باشیم تا دانش آموختگان علوم انسانی با کسب مهارت و گنشگری اجتماعی متناسب با تخصص خود بتوانند بعد از دانش آموختگی کاری انجام دهند و جایگاه خود را پیدا کنند. اگر دانشجو بدانند، رشته ای که در آن درس می خوانند اثربخش است با میل بیشتری آن را ادامه خواهد داد و دانشگاه اجتماعی محقق خواهد شد.

توسعه پایدار دارای چهار بعد اساسی است و تحقق آن منوط به همکاری نزدیک دولت، بخش خصوصی، و نهادهای مدنی است.

third national conference on the development perspective of Torbet Heydarieh region in 1404, Torbet Heydarieh, <https://civilica.com/doc/600080>

10. Mostafazadeh, Masoume; Sadeghi, Mohammad Reza. 2013. Designing a social capital development model in universities and higher education centers. *Social Capital Management*, Volume 1, Number 2(2): 161-182.

11. Gómez, L. M. Alvarado, Y. & Pujols, A. (2018). Implementing university social responsibility in the Caribbean: perspectives of internal stakeholders. *Revista Digital de Investigación en Domenica Universitario*, 12 (1), 101-120.

12. Ghafari, Gholamreza and Hosseini, Mohammadreza and Khoshkalam, Narges, 2018, Academic culture: theoretical and practical requirements of social university, the second national conference on academic culture, Birjand.

13. Bakhti, Arin and Konjekav Monfared, Amirreza and Ahmadi, Maryam, 1400, The role of university social responsibilities on student retention, the second international conference on new challenges and solutions in industrial engineering, management and accounting.

14. Pourasghar Sangachin, Farzam (2016), Analytical comparison of sustainable development indicators of Iran and selected countries of the world and presentation of a framework for measuring sustainable development in Iran, PhD thesis, School of Environment, University of Tehran, Tehran.

15. Dovalit, Ali-Akbar; Siadat, Seyyed Ali; Amin Bidakhti, Ali-Akbar; Nistani, Mohammad Reza. (1400). Analysis of social participation of universities in society; Emphasizing the expectations of the local community. *Applied Sociology*, Volume 32, Number 1(81).

of environmental attitudes, locus of control, and sense of personal responsibility. *Environmental Education Research*, 23(2), 149-175.

3. Mehravar Giglo, Shahram, Moulai Aliabad, Hossein, Malikpour Lepari, Kamran. 2019. Evaluation of the components of a sustainable university (case study: Allameh Tabatabai University). *Educational and school studies*, 9(3), 75-103.

4. Davalit, Ali Akbar, Siadat, Seyed Ali, Amin Bidakhti, Ali Akbar, Nistani, Mohammad Reza. (1400). Analysis of social participation of universities in society; Emphasizing the expectations of the local community. *Applied Sociology*, 32(1), 59-82.

5. Rezaei, Bijan. 2017. The relationship between the university and the society is a basic prerequisite for sustainable development. National Conference on Sustainable Development of Kermanshah Province, Kermanshah, <https://civilica.com/doc/901504>

6. Rudd, Abraham. Faqihi, Alireza. Natagi, Faezeh. Moinikia, Mehdi. (2016). Designing a framework to identify and categorize the components of sustainable higher education in Iran, *Environmental Education and Sustainable Development*, 6 (1): 41-54.

7. Hamza Rabati Motahera, Javadani Hamid, Mohajaran Behnaz, Seyed Abbaszadeh Mir Mohammad, Bazarafshan Moghadam Mojtabi. 2016. Sustainable university: prerequisites for achieving sustainable education. *Scientific-Research Quarterly of Management and Development Process*, 30(3):61-96

8. Rouhani, Bahram and Akhwan Alaf, Alireza and Mokhtari, Ali. 2015. Sustainable productivity in universities and its role in creating the phenomenon of social entrepreneurship. The 4th conference of industry and university interaction with business improvement approach, Mashhad, <https://civilica.com/doc/568899>

9. Kazemi, Syedamir Hossein and Sohami, Mehran and Zanganeh, Mahnaz. 2015. The role of Farhangian University in sustainable environmental, economic, social and cultural development of Torbat Heydarieh city. The